

Kalusteet

– Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat (GPP), tuotekohtaiset ohjeet

1 Soveltamisala

Kalusteet ovat laaja tuoteryhmä, johon kuuluu monia erilaisia huonekaluja (tuolit, pöydät, vaatekaapit, hyllyt, kaapit...), joita käytetään hyvin erilaisiin tarkoituksiin (kouluissa, toimistoissa, keittiöissä, kylpyhuoneissa, ulkotiloissa, erikoistarkoituksissa jne.).

Ehdotetut vaatimukset kattavat seuraavat kalusteet:

- Sisätilojen kalusteet. Tämä sisältää sekä ammattikäyttöön, kuten toimistoihin ja kouluihin, että kotikäyttöön tarkoitettut huonekalut. Nimike sisältää kaikki irtonaiset tai kiinteästi asennetut kalusteyksiköt, joita käytetään esineiden säilyttämiseen tai ripustamiseen, lepäämiseen, istumiseen, työskentelyyn tai syömiseen. Se ei kuitenkaan sisällä rakennustuotteita (kuten portaita, seiniä, listoja, tai paneeleja), saniteettitilojen laitteita, mattoja, kankaita, toimistotarvikkeita tai muita tuotteita, joiden ensisijainen tarkoitus ei ole toimia huonekaluna.
- Ulkotilojen kalusteet. Tämä sisältää pääasiassa penkit, pöydät ja tuolit, mutta ei muita tuotteita, joiden ensisijainen tarkoitus ei ole toimia huonekaluna (kuten katulamppuja, pyörätelineitä, leikkipuistojen rakennelmia jne.).

Ehdotetut vaatimukset perustuvat ympäristömerkeistä saatuihin tietoihin.

Ehdotetuissa vaatimuksissa keskitytään materiaaleihin, joita tyypillisimmin käytetään huonekalujen tuotannossa: puuhun ja puuhun perustuviin materiaaleihin, metalleihin, muoveihin, pehmusteisiin ja kankaisiin. Ne koskevat myös tuotteiden kokoonpanossa ja pakkauksessa käytettäviä päällysteaineita ja liimoja.

2 Merkittävimmät ympäristövaikutukset

Vaikutus	Lähestymistapa
<ul style="list-style-type: none"> • Kestävän kehityksen periaatteiden vastaisen metsänhoidon ja laittomien hakkuiden aiheuttama biologisen monimuotoisuuden katoaminen sekä maaperän eroosio ja pilaantuminen • Kaivostoiminnan vaikutukset maisemaan • Luonnonvarojen köyhdyttäminen uusiutumattomien luonnonvarojen, kuten metallien ja/tai muovin valmistuksessa tarvittavan öljyn/maakaasun käytön seurauksena • Monien materiaalien tuotannossa käytettävän energian tuotannon aiheuttamat hiilidioksidi- ja muut päästöt • Pinta- ja pohjavesien rehevöityminen tuotannossa vapautuvien vaarallisten aineiden käytön, haihtuvien orgaanisten yhdisteiden käytön tai hävittämisen ja orgaanisten liuottimien käytön seurauksena <p>Jätteet ja pakkausjätteet, joita syntyy kalusteiden pakkauksista ja kalusteiden liian aikaisin tapahtuvan uusimisen seurauksena, kun kalusteiden korjaamiseen on puutteelliset mahdollisuudet, tai kun kalusteiden kestävyys tai ergonomia on heikko, tai ne sopivat käyttötarkoitukseensa huonosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Puutavara hankitaan laillisesti ja kestävä kehityksen mukaisesti hoidetuista metsistä • Käytetään materiaaleja, jotka on osittain tai kokonaan valmistettu kierrätetyistä ja/tai uusiutuvista materiaaleista (kuten puusta) • Rajoitetaan orgaanisten liuottimien ja päästöjä aiheuttavien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden osuutta tuotteissa, liimoissa ja pintakäsittelyaineissa • Vältetään tiettyjä vaarallisia aineita materiaalien tuotannossa ja pintakäsittelyissä → Varmistetaan pakkausmateriaalien ja kalusteiden osien kierrätettävyys ja lajiteltavuus sekä uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvien pakkausmateriaalien käyttö • Hankitaan kestäviä, tarkoitukseen sopivia, ergonomisia, helposti purettavia, korjattavia ja kierrätettäviä kalusteita

3 Kalusteet – ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat vaatimukset

3.1. Kalusteet – ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat perusvaatimukset

Kalusteet
Hankinnan kohde
Ympäristöystävällisiin materiaaleihin ja valmistusprosesseihin perustuvien kalusteiden hankinta.
Vaatimukset

Puu ja puuhun perustuvat materiaalit

1. Kaiken puumateriaalin ja puuhun perustuvan materiaalin on oltava peräisin laillisesti hakatusta puutavarasta. **Todentaminen:** Alkuperäketjunhallinnan sertifikaatit puutavaralle, jolle on myönnetty FSC-¹ tai PEFC-² sertifikaatti tai jokin muu vastaava todiste, hyväksytään näyttönä määräysten noudattamisesta. Puutavaran laillinen alkuperä voidaan osoittaa myös käytössä olevalla jäljitysjärjestelmällä. Näillä vapaaehtoisilla järjestelmillä voi olla kolmannen osapuolen myöntämä sertifiointi, usein osana ISO 9000- ja/tai ISO 14000- tai EMAS-järjestelmää. Jos puutavara on peräisin maasta, joka on allekirjoittanut EU:n kanssa vapaaehtoisen kumppanuussopimuksen, FLEGT-lupa käy todisteena laillisesta alkuperästä³. Sertifioimattoman puutavaran osalta tarjoajien on ilmoitettava puutavaran tyypit (puulajit), määrät ja alkuperä sekä todisteet laillisuudesta. Sinänsä puutavaran on oltava jäljitettävissä kautta koko toimitusketjun metsästä aina valmiiksi tuotteeksi saakka.
Erityisissä tapauksissa, joissa esitettyjä todisteita ei pidetä riittävänä näyttönä vaadittujen teknisten eritelmien noudattamisesta, julkisia hankintoja tekevät viranomaiset voivat pyytää toimittajilta lisäselvityksiä tai -todisteita.

Muoviosat

2. Kaikki vähintään 50 grammaa painavat muoviosat on merkittävä kierrätykseen kelpaavasti ISO 11469- tai vastaavan standardin mukaisesti, eivätkä ne saa sisältää lisäaineita tai muita materiaaleja, jotka saattavat haitata niiden kierrättämistä.
Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä tuotteissa olevien muovimateriaalien kuvaus sekä tiedot niiden määristä, merkintätavasta ja niiden kiinnitystavasta toisiinsa tai muihin materiaaleihin. Tuotteet, joille on myönnetty tyypin I ympäristömerkki ja jotka täyttävät valitut kriteerit, katsotaan vaatimusten mukaisiksi.

Puu-, muovi- ja/tai metalliosien pinnoitteet

3. Pinnoittamiseen käytettävien tuotteiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:
 - Ne eivät saa sisältää vaarallisia aineita, jotka on direktiivin 1999/45/EY mukaan luokiteltu syöpää aiheuttaviksi (R40, R45, R49), lisääntymiselimistöille haitallisiksi (R60, R61, R62, R63), perimää muuttaviksi (R46, R68), myrkyllisiksi (R23, R24, R25, R26, R27, R28, R51), hengitettäessä allergisia reaktioita aiheuttaviksi (R42) tai ympäristölle haitallisiksi (R50, R50/53, R51/53, R52, R52/53, R53), jotka aiheuttavat periytyviä geneettisiä vaurioita (R46), joiden pitkäaikainen altistus aiheuttaa vakavien terveyshaittojen vaaran (R48) tai jotka mahdollisesti aiheuttavat pysyviä vaikutuksia (R68).
 - Ne eivät saa sisältää yli viittä painoprosenttia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä.
 Ftalaatit: Sellaisia ftalaatteja ei saa käyttää, jotka täyttävät jonkin seuraavan vaaraa

¹ FSC (Forest Stewardship Council): <http://www.fsc.org/en/>

² PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification): <http://www.pefc.org/internet/html>

³ EU hyväksyi metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja puukauppaa koskevan toimintasuunnitelman FLEGTin (Forest Law Enforcement Governance and Trade) vuonna 2003. Toimintasuunnitelmassa esitetään pääkohdat toimista, joilla pyritään estämään laittomat hakkuut kehitysmaissa. Suunnitelmassa määritellään lupajärjestelmä, jolla taataan maahantuotujen puutuotteiden laillinen alkuperä. Luvan saaminen edellyttää puutavaraa tuottavan maan ja EU:n välillä solmittua vapaaehtoista kumppanuussopimusta. Sopimusmaissa laillisesti tuotetut puutavaratuotteet saavat tuotannon laillisuudesta kertovan luvan; lisätietoja asiasta on osoitteessa <http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>

osoittavan lausekkeen (tai niiden yhdistelmäausekkeiden) luokituskriteerit: R60, R61, R62 direktiivin 67/548/ETY ja sen muutosten mukaisesti.

- Ei saa sisältää atsiridiinia (etyleeni-imiiniä).
- Ei saa sisältää kromi(IV)yhdisteitä.

Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä luettelo kaikista kalusteissa mukana oleville materiaaleille käytetyistä pintakäsittelyaineista sekä niiden käyttöturvallisuustiedotteet tai vastaavat asiakirjat, jotka osoittavat edellä mainittujen kriteerien täyttymisen. Kalusteet, joille on myönnetty tyyppin I ympäristömerkki, katsotaan vaatimusten mukaisiksi.

Liimat

4. Kalusteiden kokoonpanossa käytettävät liimat eivät saa sisältää yli 10:tä painoprosenttia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä.

Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä luettelo kaikista kalusteiden kokoonpanossa käytetyistä liimoista sekä niiden käyttöturvallisuustiedotteet tai vastaavat asiakirjat, jotka osoittavat liiman sisältämien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden määrän ja edellä mainittujen kriteerien täyttymisen. Kalusteet, joille on myönnetty tyyppin I ympäristömerkki ja jotka täyttävät nämä kriteerit, katsotaan vaatimusten mukaisiksi.

Pakkausmateriaalit

5. Pakkausten on oltava valmistettu helposti kierrätettävistä materiaaleista ja/tai uusiutuvista lähteistä peräisin olevista materiaaleista, tai niiden on oltava useaan kertaan käytettäviä.
6. Kaikkien pakkausmateriaalien on oltava helposti käsin lajiteltavissa yhtä materiaalia (kuten pahvia, paperia, muovia tai kangasta) sisältäviin kierrätettäviin osiin.

Todentaminen: Tarjoajan on toimitettava kuvaus tuotteen pakkauksesta ja vakuutus näiden kriteerien täyttymisestä.

Kestävyys, korjattavuus, soveltuvuus aiottuun tarkoitukseen ja ergonomia

7. Kalusteiden on täytettävä [kirjoita tähän kyseeseen tulevien kansallisten/kansainvälisten standardien nimet] tai vastaavien normien vaatimukset käyttöominaisuuksien (kuten turvallisuuden, kulutuskestävyyden, murtolujuuden, valonkestävyyden, hankauskestävyyden, painon aiheuttamien muodonmuutosten ja ergonomian) osalta.

Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä asianmukaiset asiakirjat, jotka osoittavat mainittujen standardien mukaisuuden.

Vertailuperusteet

Lisäpisteitä annetaan seuraavista:

1. Raaka-aine/Kestävän kehityksen mukainen metsänhoito: Todennetusti kestävän kehityksen periaatteiden ja toimenpiteiden mukaisesti hoidetuista metsistä peräisin oleva puutavaran, puukuitujen tai puuhiukkasten prosenttiosuus lopullisessa tuotteessa sillä edellytyksellä, että nämä kriteerit kuvaavat tuotetta ja ovat sen kannalta oleellisia.

Euroopan metsien osalta edellä mainittujen periaatteiden ja toimenpiteiden on vastattava vähintään kestävän kehityksen mukaisen metsänhoidon yleiseurooppalaisia toimintatasoja koskevia suuntaviivoja, jotka hyväksyttiin Lissabonissa järjestetyssä Euroopan metsien suojelua koskevassa ministerikokouksessa (2.–4. kesäkuuta 1998). Euroopan ulkopuolella niiden on oltava vähintään Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristö- ja kehityskonferenssin hyväksymien metsien suojelun periaatteiden (Rio de Janeiro, kesäkuu 1992) ja tapauksen mukaan niiden kestävän kehityksen mukaista metsänhoitoa koskevien perusteiden tai

suuntaviivojen mukaisia, jotka on hyväksytty vastaavien kansainvälisten ja alueellisten aloitteiden yhteydessä (ITTO, Montrealin prosessi, Tarapoton prosessi, UNEP/FAO Afrikan kuivien alueiden aloite).

Todentaminen: Alkuperäketjunhallinnan sertifiikatit puukuiduille, joille on myönnetty FSC-⁴ tai PEFC-⁵sertifikaatti tai jokin muu vastaava metsänhoidon standardin mukaisuuden todiste hyväksytään näyttönä määräysten noudattamisesta. **Kaikki** muutkin asianmukaiset todisteet, kuten valmistajan tekniset asiakirjat tai ulkopuolisen todentajan laatima testausselostus, hyväksytään myös.

2. Kierrätettyjen materiaalien osuus: Kierrätettyjen puuhun perustuvien materiaalien, muovien ja/tai metallin osuus painoprosenteina lopullisesta kalusteesta.

Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä asianmukaiset asiakirjat, joissa mainitaan kierrätettyjen materiaalien osuus painoprosenteina.

3. Tekstiilituotteet

[kirjoita tähän tekstiilituotteita koskevat perus- ja lisäkriteerit]

Todentaminen: Kaikki tuotteet, joille on myönnetty EU:n ympäristömerkki tai jokin kansallinen tai yksityinen merkki ja jotka täyttävät luetellut kriteerit, katsotaan vaatimusten mukaisiksi. Kaikki muutkin asianmukaiset todisteet, kuten valmistajan tekniset asiakirjat tai ulkopuolisen todentajan laatima testausselostus, hyväksytään myös.

4. Pehmustemateriaalien on täytettävä EU:n ympäristömerkin vaatimukset. Niihin voi tutustua osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:236:0010:0015:EN:PDF>.

Todentaminen: Kaikki tuotteet, joille on myönnetty EU:n ympäristömerkki tai kansallinen tai yksityinen merkki ja jotka täyttävät luetellut kriteerit, katsotaan vaatimusten mukaisiksi. Kaikki muutkin asianmukaiset todisteet, kuten valmistajan teknisten tietojen kansio tai tunnustetun elimen koestusraportti, hyväksytään myös.

3.2. Kalusteet – lisävaatimukset

Kalusteet
Hankinnan kohde
Ympäristöystävällisiä materiaaleja ja prosesseja käyttäen tuotettujen kalusteiden hankinta.
Vaatimukset
Tuotteiden on oltava perusvaatimusten kohdalla lueteltujen seitsemän eritelmän mukaisia Lisäksi tuotteiden on oltava seuraavien eritelmien mukaisia:
8. Suoja-aineet (koskee vain ulkotilojen kalusteita)
8.1. Standardin EN 350-2 tai vastaavan normin mukaisesti kestävyysluokkaan 1 tai 2 luokiteltu puu ei saa olla puunsuoja-aineilla käsiteltyä.
8.2. Puuta, jota ei standardin EN 350-2 tai vastaavan normin mukaisesti ole luokiteltu kestävyysluokkaan 1 tai 2, ei saa olla käsitelty puunsuoja-aineilla, jotka on direktiivin 1999/45/EY mukaan luokiteltu syöpää aiheuttaviksi (R40, R45, R49), lisääntymiselimistölle haitallisiksi (R60, R61, R62, R63), perimää muuttaviksi (R46,

⁴ FSC (Forest Stewardship Council): <http://www.fsc.org/en/>

⁵ PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification): <http://www.pefc.org/internet/html>

R68), tai hengitettäessä allergisia reaktioita aiheuttaviksi (R42).

8.3. Suoja-aineiden vaikuttavat aineet eivät saa perustua arseeniin, kromiin tai orgaanisiin tinayhdisteisiin.

Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä puutuotteiden kestävyysluokitus sekä luettelo kaikille kalusteissa mukana oleville materiaaleille käytetyistä suoja-aineista sekä niiden käyttöturvallisuustiedotteet tai vastaavat asiakirjat, jotka osoittavat edellä mainittujen kriteerien täyttymisen. Tuotteet, joille on myönnetty tyyppin I ympäristömerkki, katsotaan vaatimusten mukaisiksi.

9. Puu-, muovi- ja/tai metalliosien pinnoitteet

Pinnoittamiseen käytettävien tuotteiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- Ne eivät saa sisältää yli viittä painoprosenttia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä.

Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä luettelo kaikista kalusteissa mukana oleville materiaaleille käytetyistä pintakäsittelyaineista sekä niiden käyttöturvallisuustiedotteet tai vastaavat asiakirjat, jotka osoittavat edellä mainittujen kriteerien täyttymisen. Kalusteet, joille on myönnetty tyyppin I ympäristömerkki, katsotaan vaatimusten mukaisiksi.

10. Polyuretaanivaahdot

Polyuretaanivaahdojen paisutusaineena ei saa käyttää fluorattuja hiilivetyjä tai metyleenikloridia.

Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä vaahdon valmistajan vakuutus tämän kriteerin täyttämistä.

Vertailuperusteet

Lisäpisteitä myönnetään seuraavista:

Sijoita tähän kohdassa **Perusvaatimukset** esitetyt neljä vertailuperustetta

Lisää seuraavat vertailuperusteet

5. Pakkaukset: Tarjoajan tulisi ilmoittaa pakkausmateriaaleissa (muovissa ja pahvissa) olevien kierrätysmateriaalien osuus painoprosenteina.

Todentaminen: Tarjoajien on esitettävä luettelo eri pakkausmateriaaleista ja niiden painosta sekä pakkauksen valmistajan vakuutus, jossa mainitaan kyseisessä pakkausmateriaalissa käytettyjen kierrätysmateriaalien prosenttiosuus.

6. Luonnonmukaisesti tuotettu puuvilla ja muut luonnonkuidut: Tarjoajien on ilmoitettava painoprosenteina, kuinka suuri osuus tekstiileissä käytetystä puuvillasta tai muista luonnonkuiduista on tuotettu luonnonmukaisesti. Jotta kuitua voitaisiin pitää tällaisena, sen on pitänyt tuottaa asetuksen (EY) N:o 834/2007 mukaisesti.

Todentaminen: Tarjoajan on osoitettava käytettyjen kuitujen alkuperä ja niiden tuotannon luonnonmukaisuus esimerkiksi EU:n luomutunnuksella tai hyväksytyllä kansallisella luomutunnuksella.

7. Kierrätetyt kuidut: Tarjoajien on ilmoitettava painoprosenteina, kuinka suuri osa tekstiilistä on valmistettu kierrätetyistä kuiduista, kuten kuiduista, jotka ovat peräisin yksinomaan tekstiili- tai vaatevalmistajien tilkuista tai kulutusjätteestä (tekstiili- tai muusta jätteestä).

Todentaminen: Tarjoajan on toimitettava näyttö käyttämiensä kierrätettyjen kuitujen alkuperästä.

Täytäntöönpanoa koskevia huomautuksia

Kestävyys, ergonomisuus ja muut laatustandardit: Jokaisessa maassa on useita laatustandardeja, joissa viitataan joko kansainvälisiin tai eurooppalaisiin standardeihin, kuten ISO- ja EN-standardeihin, tai maiden omiin kansallisiin standardeihin. Kansalliset standardit saattavat olla pienille yrityksille tutumpia kuin eurooppalaiset tai kansainväliset standardit. Näin ollen, koska ei ole mahdollista esittää täydellistä luetteloa erilaisista laatu- ja kestävyysstandardeista, julkisia hankintoja tekevän viranomaisen on selvitettävä, mihin standardiin on asianmukaista viitata. Vaihtoehtoisesti voitaisiin käyttää TCO Developmentin pöydille ja tuoleille kehittämän ympäristömerkin tai joutsenmerkin kriteerejä.

Vertailuperusteet: Hankintaviranomaisten on ilmoitettava hankintailmoituksessa ja tarjouskilpailuasiakirjoissa, kuinka monta lisäpistettä kunkin vertailuperusteen perusteella myönnetään. Ympäristöön liittyvien vertailuperusteiden nojalla myönnettävien kokonaispisteiden olisi vastattava ainakin 10–15:tä prosenttia kaikista pisteistä.

Mikäli vertailuperusteena on eritelmässä esitettyjen vähimmäisvaatimusten ylittyminen, pisteitä myönnetään suhteessa siihen, missä määrin vähimmäisvaatimukset ovat ylittyneet.